

Pessimistiska kardinalsatser

&

Promenad med störningar

Pessimistiska kardinalsatser

Vademecum för de friaste andarna

av

ERNA

(Dr Helene von Druskowitz)

Översättning Peter Handberg

ERSATZ

© Ersatz, Stockholm 2014
© Peter Handberg, 2014
Översättning från tyska Peter Handberg
Originaltitel Pessimistische Kardinalsätze
Redaktör Anna Bengtsson
Korrekturläsare Ola Wallin
Omslag Håkan Liljemärker
Grafisk form & sättning Ola Wallin
Tryck Spindulys, Litauen 2014
ISBN 978-9187219-77-1

www.ersatz.se

Ställ en 99-åring inför rätta och Ni kommer att uppleva någonting liknande som vid läsningen av denna skrift.

Detta verk ska läsas och hyllas på samma sätt som man beundrar Chamonixdalen och Rhône-glaciären.

PETER HANDBERG är författare och översättare samt medlem i redaktionen för Nietzsches samlade skrifter (på svenska). Bland hans böcker kan nämnas *Släpp ingen levande förbi* (2009), *Hjärnjonglören typ* (2010), *Skuggor* (2012) och *Klubb Ibsen* (2013).

Helene von Druskowitz:
Pessimistiska kardinalsatser.
Vademecum för de friaste andarna 9

- I. Ingen Gud i vanlig mening 9
 - II. Den höga principen bör enbart
uppfattas platoniskt 13
 - III. Materien 17
 - IV. Mannen som logisk och moralisk
omöjlighet och som världens förbannelse.
Mannen stryks – Kvinnans betydelse 20
 - V. Manstavlör. Normalsatser för det
manliga könet 40
 - VI. Kvinnotavlör. Maximer för kvinnor 46
- Hymn till översfären 51
Förbannad vare kejsar Titus 52

Peter Handberg:
Promenad med störningar.
Druskowitz vs Nietzsche 55

LITTERATUR 189

ANMÄRKNINGAR 192

PERSONREGISTER 198

I.

Ingen Gud i vanlig mening

1. Det finns en översfär, en högre princip, som nästa kapitel kommer att visa, enbart för den vanliga föreställningen om en Gud är inget substrat förhanden, inte heller är det som vi enligt logiken föreställer oss under den högsta idén jämförbart med det som den vanliga teismen illusoriskt håller för trovärdigt.

2. Den huvudsakliga förklaringen till motsägelsorna och orenheten i den vanliga föreställningen om Gud är den antropomorfa utformningen av densamma i manlig mening. Detta är förklaringen till varför skildringen av honom börjar storstilat och alltid avslutas eländigt och i klenod. Sann vishet och verklig godhet, vilka hans tillbedjare ju gör anspråk på att vår Herre skulle äga, kan – det är naturligtvis bara fråga om ett slags hypotes – det inte alls vara tal om ... Snarare vore han tyrannisk och vällustig i yttersta grad. Hans brist på förutseende, oförmågan att utforma sin så kallade skapelse på ett riktigt sätt, hans efterblivenhet, som framgår av att han har

skapat långt under sig medan varje konstnär och hantverkare skapar över och bortom sig själva, kan inte väcka annat än fasa och förskräckelse. Ty världen så som vi känner den behärskas av det i väsentlig mening onda, den är ett lappverk raktigenom. Rutten i sitt innersta trevar den sig mödosamt fram längs en räcka av smärtsamma utvecklingslagar och är på sin högsta nivå, i det mänskliga medvetandet, så felaktigt ordnad att det vackrare, renare och mildare av könen förblir underordnat girigheten och vällusten hos det andra vidriga och råa könet som har en böjelse för omåttliga dårskaper. Betraktar vi dessutom föreställningen om de så kallade eviga straffen i ett inbillat hinsides uppstår bilden av en Gud som en ondskefull Pelle Snusk som själv miljonfaldigt förtjänar det helvete och de kval som han dömer sina undersåtar till. Efter att vi har lärt känna Gud som en dåre och bedragare och en stackars klåpare kan vi knappt begripa längre att han skulle vara ett metafysiskt väsen eller bli uppfattad som ett sådant; – desto mindre eftersom det i och för sig är orimligt att anta att världen, som fysisk enhet, har skapats av ett så kallat metafysiskt väsen som den inte ens kan ha någon kunskap om.

3. Guds fulla skapelse är ett ynkligt manligt fuskverk fullt av skadlig verkan, i synnerhet för kvinnovärlden, vars utveckling alltid har hämmats av detta.

4. Lika illa förhåller det sig med den filosofiska monismen med intellektuell grundval eftersom denna flätar samman allt gott och dåligt i Ett. Vid en uppräknning av misstagen i hela världens organisation må man även framhäva de skändligaste fallen och visa upp en åldrings kloka ansikte ...

Med obegriplig sinnesro låter densamma det onda framträda ur det goda och det goda ur det onda och känner i sin optimistiska villfarelse inget behov av att sätta en slutpunkt för tillvarons brottsliga tragikomedi. Det fördärvliga yttrandet att det som gör den ena gott är skadligt för den andra borde rendera monisten en skarp tillrättavisning från altruisten, den mildaste av tänkarna, och en ännu skarpare sådan från den psykologiska tänkarens håll.

5. Så föga uppbygglig i sina förutsättningar är teismen också till sina verkningar. Den leder till krig, hämmar folk och stater i deras naturliga utveckling, är en fiende och förtryckare av det kvinnliga könet, främjar lögn, förtal och tarvliga föreställningar, främjar alla slags laster, ger upp-

hov till de mest krassa skräckfigurer och gynnar de sämsta kasterna och inrättningarna, vilket framgår av det så kallade högre andliga ståndets högfärd och dess nogräknade galamiddagar och den själlösa och vulgära adeln som med djävulsk lust ger sig hän åt alla nöjen och kroppsliga lekar såväl som alla materiella glädjeämnen.

6. Den normala anden är ateistisk. Den härleder alla händelser tillbaka till tidigare händelser och detta ad infinitum. I sina etiska handlingar låter den sig ledas dels av den innersta känslan, dels av det moraliska medvetandet, som undan för undan har vuxit fram. Ateisten är den egentliga filosofen. Han äger nyckeln till visdomen och friheten, i sitt tänkande är han i stånd att fortskrida till de yttersta konsekvenserna och med vidgat omdöme fälla avgöranden om liv och död. Han kan enbart vara helig genom sig själv och utan varje ceremoni, helt enkelt därför att han fullständigt kringgår den råa och barnsliga föreställningen om »Gud«.

7. Ateisten ska konsekvent utgöra en motsats till den troende på varje viktig punkt. Till exempel ska han uppfatta materien ironiskt och skeptiskt och vara en fiende till den blinda och idiotiska folkökningen och till äktenskapet.

II.

Den höga principen bör enbart uppfattas platoniskt

1. Det finns en hög princip. Dennas existens framgår av varseblivningen av en lag som är förhärskande inom den totala föreställningen och begrepps världen. På samma sätt som ljus och skugga utesluter varandra behärskas alla ting av motsatsen. Överförs den översta idésfären på den filosofiska, ger denna varseblivning uttryck för den högsta motsatsen, nämligen den mellan materia och ren ande.

2. Vi kan beteckna den ursprungliga andevärlden som översfär eftersom den är fri från de fel som finns i den materiella världen; som substans eftersom den i väsentlig mening innesluter allt som saknas i den vanliga världen.

3. Den höga principen tar alla kännetecken i anspråk som materien inte har någon del i. Den är ensam i sitt slag, enhetlig, harmonisk och utesluter i sig motsatsen mellan gott och ont och alla gängse förändringar och skiftningar!

4. Denna sublimes sfär får inte förmodas ha skapat materiekulpen, trots dennas relativa förmåga till utveckling. Däremot kan man tillstå ett slags spontan förtrollning som den utövar på materien. Ty genom den första kategorin – nämligen varat i förbindelse med materien – torde den, som den rika, gränslöst höga och absolut harmoniska beståndsdel, helt omedvetet och av sig självt ha en magisk inverkan på materiens yta. Genom detta störs inte naturens lagar utan förstärks.

5. I enlighet med detta uppstår en egendomlig drift i materien att lämna enkla tillstånd och själv behärska högre nivåer. Översfären tillåter emellertid en sådan stegring, vanligen kallad materiens evolution, enbart i form av ett imaginärt och imitativt närmande. Det är blott ett egendomligt sammanträffande när materien träder in i det medvetna livets fas ...

6. Ingenting i detta sakförhållande förändras om också människan höjer sig till ett transcendentalt subjekt, eftersom det senare ändå inte är något annat än produkten av hennes ihållande längtan efter översfären, som i evighet förblir tillbakadragen, och tillvaron således framstår som oäkta och osann för den sakkunnige och allt återigen pekar på upplösning. Ty medan

den övergudomliga naturen låter sig förklaras genom den fullständiga avsaknaden av alla mänskliga egenskaper, är den mänskliga naturen snarare omvänt en produkt som saknar ädla och rena kvaliteter. Den övergudomliga sfären skulle inte kunna ha någon relation till människan utan att beröva henne den transcendentala förmågan, eftersom den senare är så unik i sitt slag för att kunna vara medelbar, vilket gör att subjektet märkligt nog just genom det oöverbryggliga avståndet blir delaktigt i densamma, om än i omvänd mening.

7. Även om vi hyser höga tankar om översfären kan vi endast uppfatta denna i en spekulativ mening. En mänsklig relation till denna sfär existerar ej.

8. Översfären tiger i all evighet. Den är till sina inre beståndsdelar för alltid oigenkännlig och utgör en strikt motsats till de gängse teistiska föreställningarna.

9. Till och med på spekulativa vägar lyckas vi endast nå fram till fenomenets yttersta gräns och inte till undrets kärna. Allt annat överlämnas åt föreställningar av fantasin. Jag personligen till exempel tänker mig översfären i form av ett

antal centra som i harmoniska förvandlingar och skiftningar av potentiella känslor och åskådningar erfar salighet.

10. Vår kunskap höjer sig å ena sidan över comtismen som tiger där filosofin har att sätta sitt mest sublima sigill,¹ å andra sidan över den låga materialismen; den sistnämnda kommer bara till användning på de med de yttre sinnena förnimbara världens fenomen, vars platthet kulminerar i den omåttligt skadliga och fåniga optimismen, medan materien reduceras till sitt sanna värde genom förevisningen av världskontrasten.

Enligt denna ska den materiella världen *eo ipso* uppfattas pessimistiskt och detta,² som vi kommer att se, i den mest tragiska form. Just på den punkt där den ger upphov till sitt mästestycke, medvetandet, visar sig dess oförmåga att omedelbart och säkert vidmakthålla förnuftsgraden.

III.

Materien

1. Materien är det andra, det lägre, det med sig självt förorenade, otillfredsställda, det delade, kluvna och splittrade, det med sig självt oeniga, det som upplever sig självt som avyttrat och olyckligt, det formlösa, övergivna, det som ständigt är på flykt från sig självt, det som är evigt olustigt, växlande, det som ständigt utvecklas och som slutligen kvalfullt och med ofrivillig ironi strävar mot ett osaligt och oenigt medvetandestadium.

2. Genom att varakategorin är förknippad med översfären lämnar den – för att undkomma sitt armod – sina urtillstånd, känner sig som uppjagad och bortryckt, skyndar fram från stadium till stadium och uppnår, naturligtvis alltid med de mest påfallande och smärtsamma bakslag, ett slags nivå där den inledningsvis kommer till det djuriska, senare till det mänskliga medvetandet och härigenom rent imaginärt närmar sig översfären, men detta i en form som av nödvändighet suspenderar sig själv.

3. Vad beträffar materiens urtillstånd i djupaste mening så är dessa ej möjliga att fastslå. Ty precis som substansen är också materien evig, naturvetenskaperna kan därför endast beskriva en tidigare fas, men inte det så kallade urtillståndet självt. Det som naturforskarna utger för att vara ett sådant är för den sanna tänkaren mer en produkt av upplösning från tidigare epoker och inte själva fundamentet.

4. Vad beträffar materiens ursprungliga sammansättning i dess nuvarande författning tycks densamma bestå av levande punkter. Jag kan inte föreställa mig en skiftande, i viss mening progressivt beskaffad ordning som utvecklas mot högre organismer annat än som sammansatt av vitala och virtuella grundväsen. Jag kallar dessa för monader. Allt levande kommer också i sin tur från det levande. *Omne vivum ex vivo.*³ Medan atmosfären rör sig i ljussvängningar och krafterna i elektriska och magnetiska strömmar liksom i fria orkestrala vibrationer, eller likt farliga demoner som plötsligt bryter fram ur mörkret, har desamma i de solida ämnena å andra sidan antagit tunga och klassiska former. Under en bestämd världsepok måste det ha existerat olika slag av sådana livfulla, svängande småkroppar, som därefter i enlighet med respektive mission

har gått samman på olika sätt och fortskridit i naturen som framställning av krafter och stoff, element och former, ljus och färger.

5. Överallt i naturen svänger monaden i materiell eller andlig form. Genom monaderna erhåller livet sin flytande och strömmande karaktär, överallt åstadkommer den i intimt och instinktivt samförstånd med sina likar förändring, formation, framsteg och återfall och till sist medvetande och självisikt, detta det svåraste av alla andliga prov som samtidigt i sig innesluter upphävandet av tillvarons värde.

6. Eftersom deterioratorisk⁴ i alla åtföljande symptom ska materien betraktas som kontradiktorisk motsats till översfären.

IV.

*Mannen som logisk och moralisk omöjlighet
och som världens förbannelse.
Mannen stryks – Kvinnans betydelse*

1. Pessimismens tyngdpunkt ligger i åskådningen av mannen. Den enda sanna och riktiga belysningen av världen kulminerar i en förintande kritik av mannen.
2. Till följd av sin beskaffenhet är mannen ovärdig sin följeslayerska, han är ett hinder för äktenskap och inte en länk. Han hör över huvudet taget inte hemma inom den förnuftsbegåvade världens ramar. För detta är han alltför rå och lögnaktig, hans tänkande alltför bristfälligt och omständligt, hans yttre fulhet alltför påfallande för att han skulle kunna behärska livet på ett taktfullt sätt.
3. Mannen är det vulgära arbetets hjälte, en född proletär och den mest simpla plebej. Han är den ondskefulla och dumma djävulen som ständigt på nytt stör naturens frid; han har förvandlat livet, som går ut på glädje, lätthet och korthet,

till ett satanshelvete utan slut; det mänskliga könet, vilket som det ädlaste av allt borde begränsa sig till några få dalar, har han genom könslystenhet förvandlat till en myllrande tygellös hop som är sjuk i sitt innersta.

4. Mannen är ett mellanled mellan djur och människa, ty han är ett missfoster och som sådant så till den grad krasst och löjligt utrustad att han varken kan vara det ena eller det andra fullt ut.
5. Naturen har genom en omåttligt påfallande utveckling av mannens genitalier påtvingat honom ett bakslag, ett brännmärke utan dess like.
6. Den sexuella formens överlägsenhet som av det manliga könet görs gällande i hela den organiska världen har för mannens del gått fullständigt förlorad i dubbel mening.
1) Vad beträffar den sköna delen av djurvärlden. 2) Vad beträffar hans kvinnliga följeslayerska. Snarare skulle getter och apor förtjäna att kallas hans naturliga livskamrater. Ty han är gräsligt beskaffad och bär sitt slams-flams-aktiga könstecken där framme likt en brottsling. Det platta bröstet, den vidriga skäggväxten med dess tjocka valkar och yrande hårtussar, som till skillnad från de

flesta djurs sprättiga konstitution avslöjar en låg karaktär, och slutligen det i genomsnitt omåttligt avskrämda och simpla röstorganet, fullt av uråldriga och anstötliga gurgelljud, visar att han i själva verket befinner sig på ett mycket lågt stadium bland de levande organismerna. Det är närmast fråga om en avart.

7. Till följd av en ödets sant gudomliga ironi är det så vist inrättat att han på höjdpunkten av sin bildning betraktar sig själv som en avkomling till aporna. Vad skulle tidigare generationer ha sagt om denna kunskap? Nu har hela livet förvandlats till en mannens aptragedi!...

Ironin går så långt att enskilda forskare retroaktivt har kallat en av de fulaste aparterna för »antropomorf«.

8. Den förmäthenhet med vilken apornas ättlingar har ställt sig i spetsen för världen och tryckt sin naturs stämpel på flertalet ting, kan bara uppfylla en med vrede. Denna omständighet skulle kunna ge anledning till de mest enorma hämndföreställningar eftersom verket vittnar om dess eländiga och brottsliga förmedlare.

Faktum är att vi lever i en värld full av elände och dårskap, full av lättsinne och humbug. Mannen ville kultivera världen, men har bara

bevisat att han är en boren narr och ett oförbätterligt odjur. Han är visserligen, som tidigare påpekats, en avart, men som sådan har han genom enastående tur och uselhet hävdats sig på ett skändligt sätt.

9. Kvinnorna är inte bara värdigare och ljuvare väsen, de är också av adligare härstamning, vilket framgår av kvinnors talrika relationer till havet i olika mytologier (man erinrar sig Afroditens födelse, de nordiska sjöjungfrurna, Loreley,⁵ Horatius *Desinit in piscem mulier formosa superne* och den kaliforniska sagan att männen kommer från skogen, kvinnorna från havet).⁶ – Bägge könen har senare träffat varandra, dvs. männen har med förkärlek rövat bort kvinnorna, utnyttjat dem och på det mest fasansfulla vis fördärvat deras instinkter. Hur stor skillnaden mellan de båda delarna ursprungligen var går inte längre att fastställa.

10. På grund av skicklighet och uppfinningsförmåga kan mannen på sin höjd betecknas som *Homini Genus*. Emellertid har han orättfärdigt aldrig låtit nöja sig med denna roll, medan kvinnorna till följd av förskingringen av ordet »människa« med rätta strävar efter en högre ordning.